

**Propter Memoriam
Profesor zw. dr hab. Eugeniusz Piontek
(*17 VI 1935 r. – †28 II 2009 r.)**

W dniu 28 lutego 2009 r. zmarł nagle – przy pracy – Profesor Eugeniusz Piontek. Wraz z odejściem Profesora europejski świat naukowy stracił wybitnego uczonego, który – przez wielu – był odbierany jako nestor polskiej nauki prawa Unii Europejskiej oraz prawa handlu międzynarodowego. Świat studencki stracił w osobie Profesora nauczyciela, który przez ponad pięćdziesiąt lat pracy na Uniwersytecie Warszawskim wykształcił rzesze uczniów

– zarówno praktyków, jak i przedstawicieli nauki. Odejście Profesora jest wydarzeniem niezwykle smutnym, wymagającym podsumowania dorobku Profesora. Bogactwo zainteresowań Profesora Piontka oraz Jego niezwykła – do ostatnich dni – witalność uniemożliwiają zawarcie w tak ograniczonej formie wszystkich informacji. Siłą rzeczy uwaga skupiać się będzie na działalności naukowej Profesora Eugeniusza Piontka. Aktywność adwokacką, polityczną, dziennikarską oraz w ramach Rotary Club pozostawiamy świadomie na marginesie niniejszej noty wspomnieniowej.

Profesor Eugeniusz Piontek urodził się 17 czerwca 1935 r. w Warszawie. Tuż po ukończeniu studiów prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim związał się na dobre z Wydziałem Prawa i Administracji. Warto tu zauważyć, że pierwszym polem badawczym ówczesnego asystenta Eugeniusza Piontka było prawo prywatne międzynarodowe. Zgodnie z życzeniem swego opiekuna naukowego, profesora Cezarego Berezowskiego, przez trzy lata uczęszczał na seminarium z tego przedmiotu, prowadzone na SGPiS przez Profesora Henryka Trammera. Możliwość obcowania z tuzami polskiej nauki prawa (w tym profesorami Przybyłowskim i Trammerem) pozwalała w znakomity sposób poznać praktyczne aspekty tej dziedziny prawa oraz znaczenie komparatystyki jako metody analizy prawnej.

Głównym przedmiotem zainteresowania Profesora Eugeniusza Piontka było jednak prawo międzynarodowe publiczne, w tym także dynamicznie rozwijające się prawo handlu międzynarodowego oraz prawo EWG. Miał okazję rozwijać swój warsztat naukowy pod okiem takich słynnych uczonych, jak profesorowie Cezary Berezowski, Marian Muszkat, Juliusz Katz-Suchy, Kazimierz Libera czy też – późniejszy Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości ONZ – profesor Manfred Lachs. Praca doktorska Profesora Eugeniusza Piontka, napisana pod kierownictwem profesora Berezowskiego, a obroniona w styczniu 1966 r., została poświęcona problematyce sił zbrojnych ONZ. Na jej kanwie powstała pierwsza monografia Profesora, opublikowana w 1973 r. przez PWN. Ówczesny dorobek publikacyjny Profesora Eugeniusza Piontka obejmuje wiele artykułów, choć warto pamiętać, iż jako postać niesprzyjająca władzom komunistycznym, Profesor podlegał kilkakrotnie zakazom publikacji.

Profesor Piontek był jednym z niewielu prawników teoretyków w Polsce, którzy rozumieli mechanizm funkcjonowania GATT. Jego rozprawa habilitacyjna pt. *Udział państw socjalistycznych w GATT* była poświęcona właśnie tej problematyce, przy czym mówiła ona dużo więcej o systemie GATT niż

o roli w nim państw socjalistycznych. Po uzyskaniu tytułu doktora habilitowanego prace naukowe Profesora Eugeniusza Piontka koncentrowały się już głównie na zagadnieniach prawa handlu międzynarodowego oraz prawa EWG. Warto wspomnieć, iż w 1984 r. ukazała się unikalna, jak na tamte czasy, publikacja Profesora pt. *Prawo konkurencji EWG*. Zainteresowania Profesora prawem handlu międzynarodowego rozwijały się nie tylko pod wpływem badań teoretycznych, ale także pod przemożnym wpływem Rundy Urugwajskiej GATT, w której brał czynny udział. Warto wspomnieć, iż w latach 1999-2004 r. Profesor Eugeniusz Piontek zasiadał także w panelach arbitrażowych w ramach Światowej Organizacji Handlu.

Lata osiemdziesiąte upłynęły pod znakiem licznych wykładów gościnnych na uniwersytetach w Europie Zachodniej, w Stanach Zjednoczonych oraz w Australii. Ówczesnie na łamach wielu prestiżowych periodyków ukazało się wiele publikacji Profesora (m.in. w *Journal of World Trade*). Dotyczyły różnorodnych aspektów prawa handlu międzynarodowego oraz prawa Wspólnot Europejskich.

Niewątpliwie istotnym momentem w pracy naukowej Profesora Eugeniusza Piontka było zaproszenie na cykl wykładów do Akademii Prawa Międzynarodowego w Hadze w 1992 r. Wykłady te, pod nazwą *European integration and international law of economic interdependence*, spotkały się z dużym zainteresowaniem i żywym odzewem słuchaczy, wśród których był m.in. były Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości profesor Manfred Lachs. Teksty wykładów ukazały się następnie drukiem w prestiżowej serii *Recueil des cours*.

W latach dziewięćdziesiątych, poza licznymi działaniami naukowymi, Profesor Eugeniusz Piontek był zaangażowany w prace nad dostosowaniem prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej. Pod redakcją Profesora ukazało się wiele raportów, m.in. w sprawie harmonizacji prawa bankowego, liberalizacji rynku usług audiowizualnych, prawa lotniczego czy też prawa konkurencji. Profesor Eugeniusz Piontek otwarcie popierał starania Polski o członkostwo w Unii Europejskiej, niejednokrotnie dając temu wyraz w publikacjach naukowych.

Nie należy zapominać też o licznych funkcjach naukowych, które Profesor Eugeniusz Piontek pełnił na Wydziale Prawa i Administracji oraz prowadzonej tamże działalności organizatorskiej. Przede wszystkim był jednym z założycieli Instytutu Prawa Międzynarodowego (IPM). W latach 1982-1985 oraz 1987-1992 był dyrektorem tejże jednostki, zaś w latach 1978-1982 jej wicedy-

rektorem. W latach 1992-2003 piastował ponadto funkcję Przewodniczącego Rady Naukowej IPM. Przez wiele lat był kierownikiem Zakładu Organizacji Międzynarodowych, a od roku 1993 był nieprzerwanie Kierownikiem Katedry Prawa Europejskiego (28 lutego 2009 r. był ostatnim dniem piastowania tej funkcji). Warto wspomnieć, iż w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych Profesor Eugeniusz Piontek był jednym z pomysłodawców oraz kierownikiem programu polsko-brytyjskich dni prawniczych (*Anglo-Polish Legal Days Programme*, 1978-1989) oraz szkoły letniej dla studentów amerykańskich (*Summer Law School Programme for American Students*, 1978-1989).

Przez wiele lat Profesor Eugeniusz Piontek występował w charakterze eksperta i członka rozmaitych ciał doradczych. Był m.in. członkiem Rady Legislacyjnej, doradcą ministerstwa handlu zagranicznego, wiceprzewodniczącym Rady Antymonopolowej (1987-1990), członkiem Komitetu Ekspertów przy Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej (1993-2001). Profesor był także członkiem Rady Prawa Europejskiego przy Centre of European Law, King's College w Londynie.

Ostatnie lata życia i pracy Profesora upłynęły pod dużym wpływem członkostwa Polski w Unii Europejskiej i wynikających z tego konsekwencji prawnych. Profesor Eugeniusz Piontek zaangażowany był w wiele konferencji naukowych organizowanych przez Wydział Prawa i Administracji UW oraz Katedrę Prawa Europejskiego. W ich trakcie poruszono wiele niezwykle kluczowych zagadnień prawa instytucjonalnego i materialnego Unii Europejskiej.

Opis sylwetki akademickiej Profesora Piontka byłby niepełny, gdyby nie podkreślić Jego roli w kształtowaniu nie tylko warsztatu naukowego, ale i postawy etycznej Jego wychowanków. Mimo rozlicznych zajęć, które szczerze wypełniały Mu kalendarz, zawsze znajdował czas, by zainteresować się nie tylko rozwojem zawodowym, ale i życiem osobistym swych asystentów. Dom Pana Profesora i Jego Małżonki jest przez nich wspomniany jako miejsce, gdzie zawsze mogli znaleźć radę mądrych i życzliwych im ludzi. Za to jesteśmy Profesorowi bardzo wdzięczni. Profesor Eugeniusz Piontek oraz Jego dorobek naukowy pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

*Adam Łazowski,
Rudolf Ostrihansky,
Marta Sendrowicz,
Anna Zawadzka*